

Nr 1604

Av herr **Enarsson m. fl.**, i anledning av skrivelse från styrelsen för riksdagens förvaltningskontor angående ändringar i stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1381 i Första kammaren)

Inför enkammarreformen med dennas minskning av antalet riksdagsledamöter, direkta valsätt och förkortade valperioder förutsågs en avsevärt förändrad personell sammansättning av riksdagen. Årets val har också bekräftat riktigheten av denna förutsägelse i det att exempelvis mer än hälften av första kammarens ledamöter icke återvalts till riksdagen. För att riksdagskarriären icke skulle te sig alltför vanskelig ekonomiskt sett beslöt 1968 års riksdag om införande av s. k. visstidspensioner. Samtidigt uppdrog riksdagen åt förvaltningskontoret att "uppmärksamma eventuella behov av ändringar i reglerna" för dessa pensioner. Förvaltningskontoret har nu till viss del efterkommit detta uppdrag i skrivelse av den 18.11.1970 och föreslagit en reglering, vars innebörd är att månadsbeloppet för *hel* visstidspension höjes från nuvarande 30 till 40 procent av basbeloppet, vilket f. n. är 6 400 kr. Den föreslagna förändringen, som innebär att *hel* visstidspension jämställs med full ålderspension för ensamstående enligt allmänna försäkringen, synes godtagbar från principiell synpunkt och även skälig vad avser den högsta utgående pensionen. Däremot accentuerar det föreliggande förslaget den allvarligaste bristen i de redan gällande reglerna, nämligen den stora spännvidden mellan högsta och lägsta pensionen. Eftersom den förstnämnda för närvarande är 23 040 kr. och den lägsta 6 912 kr. blir skillnaden 16 128 kr. Skillnaden stiger nu enligt förslaget markant från nyssnämnda 16 128 kr. till 21 504 kr. (30 720—9 216). Man torde också böra observera den betydande skillnaden mellan det föreslagna pensionstillägget för den lägsta pensionen 2 304 kr. (9 216—6 912) och den högsta 7 680 kr. (30 720—23 040).

I en ekonomisk politik som i andra sammanhang går ut på att söka höja låginkomsterna avviker en ren procentuell reglering som den här föreslagna mot aktuella strävanden till utjämning. I de allmänna löne- och pensionsdiskussionerna de senaste åren har den vanliga principen varit den att kombinera ett s. k. kronpåslag, lika för alla, med ett generellt procentuellt lyft. Utan att införa ett för alla lika stort belopp i reglerna är det emellertid möjligt att på ett enkelt sätt nå en effekt motsva-

rande den med ett kronpåslag, om intjänandetiden för hel pension förkortas något. Riksdagen uttalade också 1968 viss förståelse för en sådan åtgärd. Konstitutionsutskottet anförde i sitt utlåtande nr 40 med anledning av motioner om att endast 12 år i stället för 20 år skulle erfordras för hel pension, att "goda skäl skulle kunna anföras för en annan tidsregel" även om utskottet för det dåvarande inte var berett att förorda en sådan ändring. Det borde emellertid nu vara möjligt att taga ett steg i riktning mot en något kortare tidsregel utan att därför gå så långt ned som till 12 år. En 16-årsregel kombinerad med förvaltningskontorets förslag skulle lyfta de lägre pensionerna något utan att höja den högsta utgående pensionen. Den lägsta pensionen skulle höjas med 4 608 kr. till 11 520 kr. i stället för enligt förvaltningskontorets förslag med 2 304 kr. till 9 216 kr. Därmed skulle också ökningen av spännvidden mellan lägsta och högsta pension inte bli fullt så markant.

I lagtexten (7 a § mom. 1.) behöver endast den ändringen göras att procentsatsen för den månatliga pensionen för varje riksdagsår höjes från föreslagna 2 procent till 2,5 procent av basbeloppet.

För att erhålla visstidspension erfordras f. n. minst sex riksdagsår. Förvaltningskontoret har i sin skrivelse föreslagit att kontoret skulle äga rätt att efter skälighetsprövning från fall till fall bevilja pension även åt ledamöter med färre antal riksdagsår än sex.

Förvaltningskontoret har därvid särskilt framhållit enkammarreformens inverkan. Enligt vår mening bör prövningen vara mera av formell natur och i varje fall präglas av generositet.

Aberopande det anförda hemställes,

att riksdagen antager nedanstående förslag till ändrad lydelse av 7 a § i stadgan den 21 februari 1941 (nr 98) om ersättning för riksdagsmannaupdragets fullgörande:

1. mom. Den som — — — nedan anges.

"För hel visstidspension erfordras minst sexton riksdagsår. Sådan pension utgör för månad 40 procent av det vid varje tidpunkt gällande basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Då antalet riksdagsår är mindre än sexton och rätt till pension föreligger, utgör den månatliga pensionen för varje riksdagsår 2,5 procent av förenämnda belopp."

Stockholm den 1 december 1970

Arvid Enarsson (m)

Carl Eric Hedin (m) Gunnar Oskarson (m) Filip W. Fridolfsson (m)

Karl Erik Eriksson (fp) Sigvard Larsson (fp) Bengt Börjesson (cp)
i Arvika i Umeå i Falköping